

BOG

NÅR SOLEN ER BEGRAVET (/BOEGER/NAR-SOLEN-ER-BEGRAVET)

Af Bodil Steensen-Leth (/forfattere/bodil-steensen-leth) (2014)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A50988619&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/nar-solen-er-begravet) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet&title=Når%20solen%20er%20begravet)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet&status=Når solen er](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet&status=Når%20solen%20er%20begravet)

[u=http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet](http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet)

[begravet+http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet](http://litteratursiden.dk/boeger/nar-solen-er-begravet))

Biografisk roman om den danske komponist Rued Langgaard (1893-1952), som mens han levede blev anset som den skøre komponist og først blev anerkendt i Danmark efter sin død

TAGS: BIOGRAFISKE ROMANER (/TAXONOMY/TERM/1059)

KOMPONISTER (/TAXONOMY/TERM/13741)

MUSIK (/TAXONOMY/TERM/13742)

ANMELDELSE

24 apr.14

(/users/torben-wendelboe)

Af Torben Wendelboe (/users/torben-wendelboe)

Skribent

Indfølelse, insisterende og vibrerende portræt af en af de mest ekstraordinære personligheder i dansk musikliv, komponisten og organisten Rued Langgaard.

Rued Langgaard (1893 - 1952) må kaldes den mest fascinerende og spektakulære figur i dansk musikliv nogensinde. Han blev allerede som dreng udråbt til vidunderbarn for sit enestående orgelspil, og hans første symfoni blev siden opført i Tyskland med stor succes. Men noget gennembrud blev det aldrig til i komponisten og organistens egen levetid. Hvorfor? Formentlig var hans musik for sær for et land, hvor Carl Nielsen regerede på musikscenen. Og Rued Langgaard var som person en stødende excentriker, der ikke kunne begå sig socialt og var inderligt til grin hos den almindelige befolkning. Endelig var han af statur og bevægelser lang og ranglet og flagrende, som om han var sat sammen af umage dele. Overset. Ugleset. Misforstået. Et miskendt geni? Måske kan man hævde det: Hans musik er nu efter hans død indspillet og opføres med respekt for de i hvert fald geniale træk, den kan indeholde.

Det er altså noget af en opgave, Steensen-Leth har givet sig selv ved at ville skildre denne svært begribelige personlighed og hans skæbne, eller måske snarere vanskæbne. Hun har valgt at gå helt ind i personen Rued Langgaard, helt ind i hans sind, i en tæt, vibrerende fremstilling, hvor hans tanker, drømme og ydre begivende flyder i strømmende glimt, der fremragende beskriver hans egenart og hypersensitive sind. Hans besæthed af musikken, af lyde. Som her:

"Han var ikke ret gammel, da det gik op for ham, at han hører mere end andre. Det kan være en plage ikke at kunne lukke ørene, og det er ham komplet umuligt at forklare nogen, at næsten alt i tilværelsen har en lyd: lugten af en hund, nikkende blomsterhoveder, maleriet på væggen - selv husjomfruens forklæde og mamas frisure har deres helt særegne lyde."

Så forstår man ham rigtig godt og kan også forstå, hvorfor alt for ham er musik, og hvorfor han må lukke sig helt om sin skabende proces, så den kommer til at stå mellem ham og verden så at sige.

Steensen-Leth følger Rued Langgaard gennem hele livet, fra barndommen, hvor først forældrene sammen og siden efter faderens død moderen alene beskyttede og forsørgede ham. Og ja, faktisk ud over deres eget liv fik han arrangeret i trygge rammer: Han blev nemlig nærmest tvangsgift med familiens husholderske, et formentlig ufuldbyrdet men såre praktisk ægteskab! Også det skildrer Steensen-Leth overbevisende i sin groteskhed. Og det ægteskabelige arrangement afholdt ikke komponisten fra sine hyppige bordel besøg, som var en del af hans livsmønster, og som hustruen ifølge Steensen-Leth accepterede - han går på bordel på sin bryllupsdag!:

"Hun sidder i mamas stol i karnappen, da han kommer hjem, med brudebuketten, som hun selv havde bestilt og betalt, liggende i skødet som en varmende hundehvalp. Hun rejser sig ikke, som hun plejer, for at tage imod ham og høre, hvordan dagen er forløbet. Hun bliver siddende i stolen med bortvendt ansigt.

- Du ved alt - derfor behøver jeg ikke undskylde. Kvinder som dig tænker sig om og føler efter dybt i sig selv, ved alt, selv de hemmeligste ting.

- Ja, siger hun, løfter hovedet og ser ham ind i øjnene. - Du lugter anderledes, end du plejer. Men du skal ikke være bekymret. Jeg er vant til at indordne mig efter forholdene (...)"

Sådan var så det ægteskab!

Ydre begivenheder som Første og Anden Verdenskrig og den tyske besættelse skrives også ind i historien om Rued Langgaard, der endelig sent i livet ender som domorganist i det fjerne Ribe, hvor han dør. Men det er kun begivenhederne, som de spejles i Rued Langgaards sind, vi ser. Det er meget fint gjort af Steensen-Leth.

Også flere af tidens personligheder spejles i Rued Langgaards optik - meget, meget morsomt er hans møde med forfatteren og kritikeren Tom Kristensen, der slæber den desorienterede komponist med på Hviids Vinstue, hvor han i en gedigen kæmpebrandert citerer digtet "Nat i Berlin 1921" fra sin kommende digtsamling *Verdslige Sange* (udkom 1927). Grotesk og sjovt! Deres første møde skildres således:

"- Så mødes vi to! Her midt på Kongens Nytorv en ganske almindelig mandag aften. En digter og en komponist. Kan det være smukkere? Manden bukker atter dybt med hatten i hånden. Rued rykker lidt tilbage. - Hvad var navnet?

Tom Kristensen. Digter. Dranker. Vælg selv. Men ét skal De vide: Jeg er en stor beundrer af deres musik. De er en ægte kunstner - som jeg også selv er det i al beskedenhed. Tænk, at vi to skulle mødes. Det må fejres. Kom, jeg giver en genstand".

Det er ganske enkelt magisk - som mange andre passager i Steensen-Leths bud på en kunstnerroman af den indfølelse, indtrængende slags. Hun lykkes i den grad med at skabe forståelse for denne særling med de voldsomme ambitioner og voldsomme mangel på tilpasningsevne. Jeg har lyttet ganske meget til Rued Langgårds musik, mens jeg læste bogen, og jeg oplever, at det så at sige går op: Steensen-Leths hovedperson er den komponist, jeg hører.

Det er ganske enkelt fornemt. En dybt vellykket kunstnerroman og nøgle til en fascinerende figur og hans musik.

Originally published by Torben Wendelboe, Litteratursiden.

BOGDETALJER

Andre bøger af Bodil Steensen-Leth

